

TISKOVÁ ZPRÁVA

V Kraji Vysočina přibyla jedna kulturní památka

Telč, 14. dubna 2023

Vila Richarda Inderky v Jihlavě ve Fibichově ulici z 20. let minulého století byla v prvním čtvrtletí roku 2023 prohlášena za kulturní památku.

Vila se zahradou postavená v letech 1925–1926 podle plánů jihlavského stavitele Emanuela Langa se nachází v historicky specifickém prostředí těsně za hranicí městského jádra.

„Společně s pozemkem, typickými proměnami vlastnictví a různými způsoby užívání poskytuje dům hodnotné svědectví o stavebním a společenském vývoji posledních 100 let při vysokém stupni dochování původních hodnotných prvků z 20. a 30. let minulého století“, konstatuje Ing. Marie Fuňáková z územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči.

Rozměrná stavba byla s pomocí netypického tvaru střechy, vysokých rizalitů a různorodých výšek korunní římsy umně vkomponována do svažitého terénu v prostředí tehdejšího předměstí. Objekt je spojen se známými osobnostmi většinově německy mluvícího jihlavského podnikatelského prostředí meziválečného období. Architektura se vyznačuje četnými a velmi dobře dochovanými dobovými tvaroslovnými a řemeslnými prvky, jako jsou například okna, dveře, mříže, schodiště, vitráž či táflování. Přestože vily obdobného založení si v průběhu 20. let 20. století pořídilo více jihlavských průmyslníků, míra jejich autentičnosti je od tohoto objektu značně odlišná. Zajímavá a pro svou dobu a místo výjimečně výstižná je zejména technická inovace stavby reprezentovaná úspornou konstrukcí lamelového krovu vyznačující se kýlovitým tvarem střechy. Příznačné jsou i dílčí úpravy původního provozního uspořádání domu realizované novým majitelem již v roce 1932.

Rodinný dům si nechal podle plánů jihlavského stavitele Emanuela Langa vystavět jihlavský lékárník Dr. PhMr. Richard Inderka v letech 1925–1926. K volbě neobvyklé lamelové konstrukce krovu dodávané vídeňskou firmou Oikos došlo současně se zahájením stavby. Jednalo se o licenčního dodavatele krovu typu Zollbau vyvinutého inženýrem Fritzem Zollingerem v německém Merseburgu. V prostředí Jihlavy byl využit ještě jednou o dva roky

později při výstavbě obilního sila na Chlumově ulici. Technickou zajímavostí, která se projevila až ve finálních plánech, je rovněž způsob zdění, který vedl k zeslabení zamýšlených zdí o 7 cm. Podle zvoleného systému Eckert bylo zdivo provedeno s dutinami. Tím mělo při zachování izolačních vlastností dojít k úspoře materiálu a zvýšení rychlosti výstavby. Jednalo se o v Německu vyvinutý úsporný technologický systém licencovaný opavskou inženýrskou společností. V roce 1932 dům od původního majitele zakoupil jihlavský továrník Hans Seidner (nar. 1900), pocházející z rodiny židovského podnikatele Emila Seidnera, zakladatele úspěšné textilní továrny Emil Seidner a spol. Již v roce 1932 se rozhodl pro úpravy domu. Ty však nebyly úplně dokončeny, jelikož se rodina odstěhovala a později emigrovala do zahraničí.

Dům byl postaven jako rodinné sídlo a svou původní funkci si udržel do konce 30. let minulého století. Následně byl pronajímán. Po roce 1948 sloužil potřebám kojeneckého ústavu. Asi od 90. let jej užívala Česká správa sociálního zabezpečení.

* * *

Kromě téměř 3000 nemovitých kulturních památek, z toho 16 národních kulturních památek, se na území Kraje Vysočina nacházejí 3 městské a 3 vesnické památkové rezervace, 22 městských a 5 vesnických památkových zón a 1 krajinná památková zóna. Na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou zapsány: Telč-historické jádro města, Zelená hora-poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, Třebíč-soubor židovské čtvrti, židovského hřbitova a baziliky sv. Prokopa, což znamená, že Kraj Vysočina se může pyšnit nejvyšším počtem památek UNESCO v rámci ČR (celkem 3).

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, vydává sborník Památky Vysočiny, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy.

Kontakt:

Ing. Marie Fuňáková, referát evidence movitých památek, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 778 750 068, e-mail:

funakova.marie@npu.cz

Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 724 663 511, e-mail: ampapova.ilona@npu.cz
